

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ
ФАКУЛЬТЕТУ ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА
СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО СТОЛИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛА СТРАДА – УКРАЇНА»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених
**ДОПОМОГА В ЧАСИ КРИЗИ: СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ КОНСУЛЬТУВАННЯ
ТА ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ І ДОРΟΣЛИХ**

27 травня 2026 року, м. Київ

УДК:159.9+371.3+316.4

Збірник тез наукових доповідей Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених «Допомога в часи кризи: сучасні стратегії консультування та підтримки дітей і дорослих» 27 травня 2026 року. Київ: Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 2026. 264 с.

Друкується за рішенням Вченої ради Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Протокол № 9 від 17.06.2026 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Наталія КЛІШЕВИЧ, декан Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;

Ірина МУЗИЧЕНКО, заступник декана з наукової роботи та міжнародної діяльності Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук;

Марія КРАПИВА, викладач кафедри практичної психології, голова Наукового товариства студентів, аспірантів і молодих вчених Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти;

Тетяна ЦЮМАН, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;

Оксана ТАРАН, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЗІНЧЕНКО, доцент кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент;

Світлана САПІГА, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук;

Тетяна ХОМИК, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук;

Ярослав КОРКОС, старший викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор філософії зі спеціальності 053 Психологія;

Ірина НОХРІНА, викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти;

Марина АНДРІЄВСЬКА, викладач кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

У збірнику тез наукових доповідей представлено результати досліджень, аналітичні матеріали та практичні напрацювання учасників Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених «Допомога в часи кризи: сучасні стратегії консультування та підтримки дітей і дорослих» щодо провідних напрямків психологічної допомоги в умовах невизначеності, технологій підтримки різних категорій населення у воєнний період, перспектив підтримки дітей з особливими освітніми потребами в умовах війни та особливостей реалізації соціальної роботи та консультування у часи кризи. Представлені напрацювання сприяють обміну досвідом та поширенню сучасних наукових розвідок молодих учених у галузі психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

**© Факультет психології, соціальної
роботи та спеціальної освіти**

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ
МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З
МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ**

Мартинчук Олена, Тригуб Тетяна.....134

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ВІДМІНКА У
ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ
ТРУДНОЩАМИ**

Невмержицька Ольга, Кугук Єлизавета.....137

**ПРЕВЕНЦІЯ ГОЛОСОВИХ ПОРУШЕНЬ У МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ЯК
СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Павлюк Роман, Вареник Ірина.....140

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ: МОЖЛИВОСТІ ТА
ВИКЛИКИ**

Павлюк Роман, Ляшук Ольга.....143

**ДОКАЗОВІ ЛОГОПЕДИЧНІ ПРАКТИКИ В УКРАЇНСЬКОМУ ТА
МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ І
ПЕРСПЕКТИВ ВПРОВАДЖЕННЯ**

Павлюк Роман, Нікітчук Марина.....146

**АСИСТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З
ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ
ВИКЛИКІВ**

Пахомова Наталія, Левша Сергій.....149

**РОЛЬ СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
НЕМОВЛЕННЄВОГО СЛУХОВОГО ГНОЗИСУ**

Скрипник Тетяна, Харитоновна Анастасія.....152

**КОМПЛЕКС ДІАГНОСТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ
СФОРМОВАНOSTІ АРТИКУЛЯТОРНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ
СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТРУДНОЩАМИ УТРИМАННЯ
АРТИКУЛЯЦІЙНИХ РУХОВИХ ПРОГРАМ**

Супрун Ганна, Демчук Єлизавета.....155

**ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ ЗАСОБАМИ
ОРАЛЬНО-МОТОРНОЇ ТЕРАПІЇ**

Супрун Ганна, Кушнірук Альона.....158

Р.О. Павлюк, м. Київ

r.pavliuk@kubg.edu.ua

І.Г. Вареник, м. Київ

ihvarenyk.fpsrso25m@kubg.edu.ua

ПРЕВЕНЦІЯ ГОЛОСОВИХ ПОРУШЕНЬ У МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ЯК СКЛADOVA ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Актуальність. У логопедії голос є надзвичайно важливим професійним інструментом, що дозволяє фахівцям взаємодіяти з особами з мовленнєвими порушеннями, проводити корекційні та розвиткові заняття, а також сприяти ефективному розвитку мовлення. Постійне перенапруження голосових зв'язок, емоційний стрес, а також надмірне навантаження під час комунікації часто призводять до голосової втоми та виникнення фонаторних порушень. Тому питання збереження стану голосового апарату сьогодні має вагоме значення для фахівців, чия професійна діяльність безпосередньо пов'язана з мовленням. Найбільш гостро ця проблема постає перед майбутніми логопедами, які ще під час навчання стикаються з інтенсивним голосовим навантаженням під час практичних занять та практики.

Мета. Здійснити теоретичний аналіз підходів щодо превенції голосових порушень у майбутніх логопедів та визначити роль голосової гігієни у формуванні професійної компетентності фахівців.

Виклад основного матеріалу. Голос є складним інтегративним феноменом, у якому поєднуються анатомо-фізіологічні механізми, психічні процеси та соціально-комунікативні функції. Він формується внаслідок злагодженої роботи дихальної, фонаційної, резонаторної та артикуляційної систем і регулюється центральною нервовою системою. У професійній діяльності логопеда голос є не лише інструментом передавання інформації, а й засобом педагогічного впливу, формування довіри, емоційного контакту та мотивації до корекційної роботи. Саме через голос реалізується значна частина професійної компетентності фахівця, що зумовлює його виняткову цінність як професійного ресурсу.

Українські науковці, зокрема М. Шеремет, Ю. Рібцун, акцентують увагу на системності процесу голосоутворення та його ролі у формуванні повноцінної комунікативної діяльності. Вчені зазначають, що саме фахівці мовленнєвих професій належать до групи підвищеного ризику щодо виникнення фонаторних порушень (Рібцун, 2012).

Таким чином, порушення голосу розглядається як відхилення у процесі голосоутворення, наслідком якого стає трансформація інтонаційної виразності мовлення або навіть повна втрата звучання, що суттєво ускладнює комунікативну діяльність людини.

Проаналізувавши наукові джерела, можна класифікувати професійні голосові порушення за фізіологічним та клінічним принципом. Основні види

включають: дисфонії, афонії, голосову втому, вузли голосових складок, поліпи, гіпертрофію слизової та набряки.

Однією з умов, що забезпечує чітке та виразне мовлення, є правильно сформований міофункціональний профіль. Основними його структурними елементами, що забезпечують його функціонування є правильна анатомічна будова лицьової ділянки та високий рівень функціонування артикуляційного, дихального та голосового відділів. Основними чинниками дисфункцій можуть бути порушення функцій зубощелепної системи, дисбаланс міодинамічної рівноваги, порушення статури, травми щелепно-лицьової ділянки, запальні процеси та пухлини щелеп, шкідливі звички, оперативні втручання в щелепно-лицьовій ділянці, загальні захворювання тощо. Усе це може негативно вплинути на мовлення, зокрема, на стан ортофонічного профілю майбутнього логопеда (Бабич, Пасько, 2021).

Серед ключових етіологічних чинників, за спостереженнями О. Дісперової та О. Міщенко, важливу роль відіграють помилки у техніці голосоведення, а також постійне функціональне перенапруження голосового апарату, яке з часом переходить у стійкі патологічні зміни (Дісперова, Міщенко : 42).

Аналіз теоретичних напрацювань провідних науковців дає змогу систематизувати та виокремити комплекс чинників, що системно впливають на стан голосу логопедів та інших фахівців мовленнєвої сфери. До основних включають тривале навантаження на голос без відпочинку, неправильну організацію дихання та фонації, форсування голосу, емоційний стрес, шкідливі умови праці та несприятливу акустику приміщень. Крім того, індивідуальні анатомічні, генетичні особливості голосового апарату, а також ігнорування базових правил голосової гігієни теж впливають на сприйнятливості до порушень (Константинов, Каспрович, 2019).

Узагальнюючи наукові погляди на проблему превенції розладів голосу доцільно виокремити три ключові вектори профілактичної роботи: фізіологічний, психологічний та організаційний. Фізіологічні методи передбачають розвиток правильної техніки дихання, раціонального використання голосу, регулярні паузи під час мовлення, вправи на зміцнення голосових складок та підтримання гортані у здоровому стані. Психологічний аспект включає тренінги з релаксації, управління емоційним станом та подолання стресу, що допомагає підтримувати нормальний тонус гортанних м'язів та стабільність голосу. Організаційні заходи полягають у оптимізації умов праці: використанні адекватної акустики приміщень, зменшенні шумового навантаження, впровадженні графіків роботи з паузами для відновлення голосу, а також у навчанні фахівців принципам голосової гігієни, а саме дотримання оптимального питного режиму, уникнення пересушеного або запиленого повітря, відмову від шкідливих звичок, обмеження крику й надмірного голосового навантаження (Шеремет, 2015; Кореневська, 2014; Константинов, Каспрович, 2019).

Дослідники підкреслює, що стійкі навички правильної постановки голосу не виникають спонтанно, а є результатом регулярної, методично організованої

практики. Саме тому для профілактики голосових порушень у логопедів рекомендується щоденне виконання голосових вправ, які сприяють закріпленню правильного звучання в різних мовленнєвих ситуаціях. Практичний матеріал може включати проголошення окремих слів, використання прислів'їв, чистомовок, скоромовок, а також читання поетичних і прозових текстів різних жанрів, що дозволяє варіювати інтонацію, темп і силу голосу (Дісперова, Міщенко : 44)

Тож, регулярне застосування таких заходів, раннє виявлення та корекція є критично важливими в зниженні ризику розвитку як функціональних, так і органічних порушень голосу. Функціональні порушення, які виникають на початкових стадіях, зазвичай піддаються корекції завдяки відпочинку, спеціальним вправам і вдосконаленню техніки голосу. У той же час хронічні органічні зміни можуть потребувати медичного втручання, реабілітації та тривалої терапії. Це підкреслює важливість моніторингу стану голосу у фахівців мовленнєвих професій та систематичної профілактичної роботи

Висновки. Проведений аналіз свідчить про те, що голос є важливим професійним інструментом логопеда, від якого значною мірою залежить ефективність корекційної роботи. У цьому контексті доцільно зазначити, що порушення голосу мають поліетіологічний характер, а своєчасні профілактичні та корекційні втручання є провідними умовами збереження професійної працездатності фахівця. Профілактика порушень голосу передбачає комплексний підхід, який включає розвиток техніки дихання, контроль за силою та тембром голосу, регулярні паузи під час мовлення, оптимізацію умов праці та психологічну підготовку. Дотримання цих принципів дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити довготривалу стабільність голосових показників.

Список використаних джерел

- Бабич, Н., Пасько, С. Сучасні вимоги до міофункціонального профілю майбутнього логопеда. *Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики XXI століття: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції*. м. Запоріжжя. 2021. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39881/1/N_Babych_S_Pasko_SOTSI_IL_KSIO.pdf. Дата звернення: 16.05.2026.
- Дісперова, О. О., Міщенко, О. А. (2024). Попередження порушень голосу логопеда шляхом формування голосової культури майбутнього фахівця. *Ментальне здоров'я: виклики та перспективи сьогодення* (12 грудня 2023 року) / за загальною редакцією проф. Бойчука Ю. Д.: збірник наукових праць. Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 41–45
- Константинов, О. В., Каспрович, Р. Й. (2019). Профілактика порушень голосу у педагогів. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2019. Вип. 14. С. 125–136. DOI 10.32626/2413-2578.2019-14.125-136.
- Кореневська, С. В. (2014). Особливості профілактики та корекції порушень голосу у вчителів. *Актуальні питання корекційної освіти*, 4, 138–147.

- Рібцун, Ю. В. Професійний довідник учителя-логопеда дошкільного навчального закладу. 2012. Харків: Вид. група «Основа», 239.
- Шеремет, М. К., Ромась, О. Ю. (2015). Проблема порушень голосу у осіб голосомовленнєвих професій. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*, 30, 199-205

Р.О. Павлюк, м. Київ

r.pavliuk@kubg.edu.ua

О.С. Ляшук, м. Київ

osliashuk.fpsrso25m@kubg.edu.ua

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ

Актуальність. Сучасний етап розвитку спеціальної освіти та логопедії в Україні відбувається в умовах інтенсивної цифровізації та переходу до інклюзивної моделі навчання. За даними світових досліджень, використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у корекційно-розвитковій роботі дозволяє підвищити мотивацію дітей до занять на 40–60% завдяки використанню елементів гейміфікації та інтерактивності. В умовах дії воєнного стану та масової міграції населення України питання дистанційного надання логопедичних послуг набуло критичного значення, ставши чи не єдиним способом забезпечення безперервності корекційного процесу.

Стрімке впровадження цифрових інструментів у логопедичні практики потребує додаткового вивчення. Цифровізація логопедичного супроводу містить як позитивні вектори розвитку з акцентом на ефективність і безбар'єрність логопедичного супроводу, так і виклики, які необхідно передбачити, адаптуючись до нових модернізаційних умов провадження логопедичної допомоги.

Мета дослідження: здійснити аналіз зарубіжних і українських цифрових логопедичних платформ, мобільних додатків та визначити особливості їхнього використання в логопедичній діяльності.

Виклад основного матеріалу. У сучасній логопедичній практиці використання цифрових інструментів є важливим ресурсом, який дозволяє значно розширити можливості корекції мовленнєвих порушень, створити дійсно безбар'єрний простір взаємодії, впровадити інноваційну систему стимулів та мотивів, що сприятиме якості логопедичного супроводу. Однак, для ефективного використання цих технологій необхідно розробити чітку методику, яка враховує особливості осіб з порушенням мовленнєвого розвитку, типи порушень, а також технічні можливості та обмеження самих цифрових інструментів (Геревенко, 2024; Коломоєць, 2023). Методика застосування цифрових технологій у логопедії включає кілька ключових аспектів: вибір